МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Західнодонбаський інститут

Кафедра економіки та менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Операційний менеджмент

спеціальності: 073 Менеджмент

освітнього рівня: перший (бакалаврський)

освітньої програми: Менеджмент

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом

Затверджено
Науково-методичною радою
Західнодонбаського інституту
ПрАТ "ВНЗ "МАУП"
від 25 червня 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів 4</td><td>Галузь знань
<u>07 Управління та адміністрування</u>
(шифр і назва)</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки
(шифр і назва)</td></tr>
<tr><td>Модулів - 1</td><td rowspan="5">Спеціальність:
073 Менеджмент</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 4</td><td>3-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне завдання _____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 120</td><td>6-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3
самостійної роботи студента –3</td><td rowspan="11">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
<u>бакалавр</u></td><td>34 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>26 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>іспит</td><td></td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Операційний менеджмент»

Мета: формування у студентів компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю підприємств та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації..

Завдання:

- усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якої організації, а спеціалісту в галузі управління потрібні ґрунтовні знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту;
- засвоєння принципів та методів раціонального організування, планування і контролювання за функціонуванням операційних систем різних видів;
- набуття вмінь щодо розроблення операційної стратегії підприємства;
- набуття вмінь щодо обґрунтовування рішення стосовно створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- забезпечення якості результатів операційної діяльності організації;
- отримання знань щодо особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

3. Програма навчальної дисципліни «Операційний менеджмент»

Модуль 1. Теоретичні аспекти операційного менеджменту

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію.

Об'єктивні закономірності управління виробництвом (операційною діяльністю). Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції.

Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність», їх взаємозв'язок та розбіжності. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики.

Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації.

Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту.

Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем.

Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес», «операція».

Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Структура процесу реалізації операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту.

Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи

Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті.

Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Виражена компетентність підприємства.

Формування стратегії виробництва товару. Розробка стратегії процесу. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію.

Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів.

Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Застосування «дерева рішень» у проектуванні продукту або процесу.

Модуль 2. Операційна система організації та основи її проектування

Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види

Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи.

Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. «Входи» та «виходи» операційної системи.

Класифікаційні підходи до операційних систем. Специфічні риси одиничної операційної системи. Особливості операційної системи серійного типу. Характеристика операційної системи масового виробництва. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Продукт (послуга) як результат операційної діяльності підприємства.

Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки.

Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації.

Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.

Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи

Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій.

Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу.

Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничий операційних систем.

Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих централізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємств: фактори мікро- і макросередовища.

ТПУР як характеристика діяльності керівника й апарата управління. Управлінське рішення як варіант, формула впливу керівної системи на керовану, фіксований управлінський акт, виражений у письмовій і усній формах і реалізований для вирішення проблемної ситуації.

ПУР як фактор ефективності системи менеджменту. Оцінка ефективності ПУР.

Модуль 3.
Управління поточним функціонуванням операційної системи

Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, агрегативне планування. Базові стратегії планування.

Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління, види систем оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації оперативної діяльності.

Контролювання операційного процесу: значення й технологія. Контролювання сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контролювання запасів.

Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами.

Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов’язаними з ними витратами.

Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні і витягувальні системи.

Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці, мотивування роботи. Основи нормування праці. Методи нормування праці та часу. Хронометраж.

Модуль 4.
Управління проектами, якістю та продуктивністю операційної діяльності

Тема7. Основи управління проектами

Сутність проектного підходу до управління організацією. Значення та завдання в процесі управління проектами.

Планування проектів. Пооопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Розклад проектів. Контроль проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінки та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM).

Тема 8. Основи менеджменту якості

Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінювання.

Основні підходи щодо менеджменту якості. Планування якості. Організація забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз існуючих програм забезпечення якості: підхід У.Е. Демінга, Д. Джурана, П. Кросбі, К. Ісікави. Підхід з позиції загального менеджменту якості. Розвиток програм забезпечення якості. Система стандартів ISO.

Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності

Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих систем. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності організації. Шляхи підвищення її продуктивності.

4. Структура навчальної дисципліни «Операційний менеджмент»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	12	4	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	**20**	**6**	**2**	**-**	**-**	**12**
Змістовий модуль 2						
Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види	12	4	2	-	-	6
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	12	4	2	-	-	6
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	14	4	4	-	-	6
Аудиторна контрольна робота №1	2	-	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	**40**	**12**	**10**	**-**	**-**	**18**
Змістовий модуль 3						
Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи	16	4	4	-	-	8
Разом за змістовим модулем 3	**16**	**4**	**4**	**-**	**-**	**8**
Змістовий модуль 4						
Тема 7. Основи управління проектами	14	4	2	-	-	8
Тема 8. Основи менеджменту якості	16	4	4	-	-	8
Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності	12	4	2	-	-	6
Аудиторна контрольна робота №2	2	-	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4	**44**	**12**	**10**	**-**	**-**	**22**
Усього годин	**120**	**34**	**26**	**-**	**-**	**60**

Питання для самоконтролю

№ з/п	Назва теми
1	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту
2	Операційна стратегія як основа проектування операційної системи
3	Операційна система організації: поняття, склад та види
4	Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати
5	Управління процесом проектування операційної системи
6	Управління поточним функціонуванням операційної системи
7	Основи управління проектами
8	Основи менеджменту якості
9	У правління результативністю операційної діяльності

Рекомендована література

Базова

1. Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій: Підручник. / П.І. Белінський – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.
2. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. – Вид. 2-ге, виправл. і допов. – К: Центр навч. л-ри, 2005. – 532 с.
3. Гевко І.Б. Операційний менеджмент: Навч. посіб. / І.Б. Гевко – К.: Кондор, 2005. – 228 с.
4. Гэлловэй Л. Операционный менеджмент. Принципы и практика. / Л. Гэлловэй. – СПб.: Питер, 2002. – 320 с.
5. Іванов М. М. Операційний менеджмент: навч. посіб. / М. М. Іванов, П. В. Комазов. – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 368 с.
6. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. / Н.В. Микитенко. – К. : КНТЕУ, 2009. – 197 с.
7. Операционный менеджмент : Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения. / С. Э. Пивоваров, И. А. Максимцев, И. Н. Рогова, Е. С. Хутиева. – СПб. Питер, 2011. – 544 с.

Допоміжна

1. Козловский В.А. Производственный и операционный менеджмент: Учебник. / В.А. Козловский, Т.В. Маркина, В.М. Макаров. – СПб.: «Специальная литература», 1998. – 365 с.
2. Комарницький І.Ф. Менеджмент виробництва та операцій (тестові, проблемні ситуації, практичні завдання): Навчальний посібник. / І.Ф. Комарницький, П.І. Белінський, В.І. Кравець. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 236 с.
3. Макаренко М.В. Производственный менеджмент: Учеб. пособие для вузов. / М.В. Макаренко, О.М. Махалина. – М.: ПРИОР, 1998. – 384 с.
4. Менеджмент организаций: Учеб. Пособие / Под ред. З.П. Румянцева, Н.А. Саломатин. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 432 с.

5. Ноздрева Р.Б Как побеждать на рынке. / Р.Б Ноздрева, Л.И. Цыгичко. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 204 с.
6. Омельяненко Т.В. Операційний менеджмент: Навч.–метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. / Т.В. Омельяненко, Н.В. Задорожна. – К.: КНЕУ, 2003. – 236 с.
7. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: підруч. для студ. ВНЗ. / О.М. Сумець. – К: Професіонал, 2005. – 414 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу : http://rada.gov.ua.